

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf De Berenboot

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

September 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Hanneke Siebelink.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten we ons hierbij op het volgende pedagogisch doel: Het volgen en luisteren naar kinderen staat bij ons centraal. Dit jaar gaan we starten met een nieuw kindvolgsysteem binnen het Ouderportaal. We nemen de tijd om hier mee te leren werken. Het nieuwe kindvolgsysteem helpt ons om kinderen nog beter te kunnen volgen, aan te sluiten bij hun ontwikkeling en om met ouders in gesprek te gaan.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 162,5 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We begroeten de kinderen elke dag bij binnenkomst en voordat we fruit gaan eten nog een keer extra. Dit doen we door het namenliedje te zingen, waarin we de kinderen welkom heten.
- Ieder kind heeft eigen behoeftes, een eigen tempo, eigen rituelen. We houden daar zoveel mogelijk rekening mee. Ieder kind is uniek. Kinderen willen soms graag alleen spelen en dat mag. Kinderen mogen kiezen met welke andere kinderen ze willen spelen en hoeven niet met alle activiteiten mee te doen.
- Als een kind verdrietig is troosten we het door het kind door het op schoot te nemen en met het kind te praten. We benoemen het verdriet, en het kind mag best even huilen. Als we merken dat het kind blijft hangen in zijn verdriet, dan helpen we hem of haar daar weer uit door het kind rustig te benaderen, warmte te bieden, door te knuffelen en te benoemen dat de emoties er mogen zijn.
- Kinderen hebben botsingen, dat helpt hen voor zichzelf op te komen en duidelijk te maken wat ze wel of niet willen. Een botsing is niet leuk, maar ook niet erg. We laten de kinderen zelf naar een oplossing zoeken, vaak lukt dat ook. Soms komen ze er samen niet uit, dan gaan we in gesprek en vragen we de kinderen wat er is gebeurd, om zo samen tot een oplossing te komen.
- De gerichte persoonlijke aandacht tijdens een verschoon of voeding/fles moment is tevens een heel belangrijk onderdeel, dit om ervoor te zorgen dat de kinderen zich geborgen, veilig en vertrouwd voelen. We benoemen wat we doen en praten zachtjes tegen het kind..
- We wisselen vrij- en begeleid spel af. Als de kinderen vrij spelen, blijven we in de buurt, We singen door op de grond erbij te zitten en kijken naar het spel. We begeleiden het spel waar nodig.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Kinderen willen niet altijd meedoen aan een activiteit. We proberen ze er wel bij te betrekken maar als een kind niet de behoefte voelt om mee te doen hoeft dat ook niet. Zo stimuleren we de eigenheid van het kind, We gaan bijvoorbeeld elke dag naar buiten. De meeste kinderen vinden dat heerlijk, maar soms is er een klein aantal kinderen dat liever binnen blijft. Als de situatie het toelaat, blijft een van de pedagogisch medewerkers binnen en gaat met de kinderen een andere activiteit doen.
- We eten altijd aan tafel met een eigen bordje. We stimuleren de kinderen die het kunnen om zelf hun boterham te smeren. Soms loopt de dag anders en wijken we hiervan af en smeren de boterhammen zelf..
- Sommige kinderen vinden het moeilijk om lang aan tafel te zitten. We helpen de kinderen daarbij door hen zelf brood te laten smeren, ze te laten helpen door iets uit de koelkast te pakken of op een andere manier hun energie kwijt te kunnen.
- Soms spelen kinderen anders met het speelgoed dan waarvoor het bedoeld is. We zeggen niet meteen 'dat mag niet' maar wachten even af wat ze gaan doen. Ze maken bijvoorbeeld de hele huishoek leeg. Wij vragen dan: 'wat zijn jullie aan het doen? Dan kan het antwoord van kinderen zijn: 'We gaan verhuizen'. Dat is gericht spel en iets anders dan zomaar de huishoek leegmaken.
- Als de kinderen naar de wc gaan, kan het zijn dat ze even op hun beurt moeten wachten. Stil zitten wachten is nog lastig in deze leeftijdsfase. We maken van die momenten gebruik om een gesprekje te voeren, een spelletje te doen, we maken grapjes en hebben aandacht voor hen.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Kinderen hebben vriendjes in de groep, en soms een duidelijke voorkeur. Kinderen mogen meestal kiezen naast wie ze graag willen zitten. Soms kiezen de pedagogisch medewerker wie naast wie zit, dat kan belangrijk zijn voor de rust in de groep.
- Het meeste speelgoed is vrij toegankelijk. Het zit in manden die ze zelf kunnen pakken en er hangt een plaatje op wat erin zit. Bepaald speelgoed staat hoger, bijvoorbeeld omdat er kleine onderdelen aan zitten, omdat het niet veilig is voor de kleintjes of gemakkelijk kwijtraakt. Kinderen weten wel in welke kast spullen zijn opgeborgen. Dan vragen ze ‘mag ik iets uit de grote kast?’ Ook dan mogen ze kiezen.
- Als kinderen nog niet zindelijk zijn nemen we ze op vaste momenten mee naar de wc en verschonen we daar de luier, we stimuleren ze om op het potje of toilet te gaan, dit hoeft niet maar mag wel. De kinderen die wel zelf naar de wc gaan, mogen dat ook zelf en op hun eigen moment. We stimuleren ze wel om (bijvoorbeeld) voor het buiten spelen te gaan plassen.
- Kinderen die eraan toe zijn mogen dingen zoveel mogelijk zelf doen. Zoals zelf brood smeren, de schoenen aan/uit, aan-/uitkleden. We helpen hen erbij, en stimuleren zo de zelfredzaamheid.
- We stimuleren de grotere kinderen om zichzelf aan en uit te kleden. We laten ze zelf ontdekken hoe ze dit het beste kunnen doen. Soms trekken ze bijvoorbeeld eerst de schoenen aan voordat de broek aan is maar merken als snel genoeg dat dit niet handig is. We stimuleren dat de kinderen elkaar helpen. We geven de kinderen positieve feedback en complimenten.
- Kinderen mogen vanaf ongeveer twee jaar zelf hun boterham smeren. De oudsten mogen, als ze dit willen, soms drinken inschenken. Ondanks dat dit wel eens mis gaat, voelen kinderen zich dan ‘groot’, blij en trots.
- We stimuleren kinderen zelf oplossingen te bedenken voor ‘problemen’ zoals: Hoe krijg ik die bal door het gaatje? Waar hoort dit puzzelstukje? Ik wil met die auto spelen! Hoe kan ik bij die plank? In plaats van het probleem op te lossen, stellen we open vragen en stimuleren we het oplossingsgericht denken. Als het nodig is helpen we hierbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: “Lukt het niet? wat nu? Kun je het misschien ook op een ander manier doen?”

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Door de dag heen worden motorische vaardigheden talloze malen geoefend. Zoals bijvoorbeeld het leren omrollen, het trapje bij de commode opklimmen, zelf proberen je jas aan te doen, leren lopen, fietsen, kijken of je zelf aan tafel kunt klimmen voordat we gaan eten, enzovoort.
- De pedagogisch medewerkers bieden dagelijks motorische activiteiten aan de kinderen aan. Zo dansen we bijvoorbeeld regelmatig samen met de kinderen op allerlei soorten muziek. We doen bewegingsspelletjes waarbij we met zijn allen proberen of we ons zo groot mogelijk kunnen maken, een rondje kunnen draaien en op een been kunnen staan. We zingen liedjes aan tafel met de bijbehorende bewegingen daarbij, bijvoorbeeld klap eens in de handjes.
- We gaan als het mogelijk is met de kinderen er op uit naar het Goffertpark, de kinderboerderij of de natuurtuin. Wat we buiten in de natuur vinden nemen we mee naar binnen zodat de kinderen kunnen voelen hoe koud sneeuw is bijvoorbeeld en dat het smelt en water wordt. Blaadjes, eikels, kastanjes enzovoort worden op een schaal gelegd zodat we ze later die dag als we aan tafel zitten nog eens kunnen bekijken en kunnen voelen dat de bast van de kastanje prikt. Een mooie bloem wordt in een vaasje gezet en bekeken. In een boek bekijken we verschillende bloemen. We vragen de kinderen welke bloemen ze kennen en of ze thuis ook bloemen in de tuin hebben en welke kleur deze dan zijn.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- De groepen werken met een vast dagritme dat is opgebouwd rond de eet- en slaaptijden. Dit is voor kinderen duidelijk en voorspelbaar. We hebben voor de verschillende momenten van de dag liedjes die we dagelijks herhalen. Voor het opruimen, het fruit eten, het brood eten, en ook voor het groentemoment. De kinderen leren ze kennen en hebben daardoor een houvast.
- Elke dag kijken we samen welk weer het is. Dan hangen we een zonnetje, wolkje, of regenbui op.
- We hebben zo veel mogelijk een vast weekritme waarop de pedagogisch medewerker in de groep aanwezig is. Er hangen foto's in de gang en ook is te zien wie er die dag werkt.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- De kinderen zijn vrij in wat ze willen doen tijdens de vrije spelmomenten op een dag, niks moet. De meeste kinderen vinden het heel leuk om samen iets te doen. We gaan bijvoorbeeld samen de grote speel bouwblokken uit de speltheek halen. De kinderen maken een treintje, ieder kind een bouwblok, en zo schuiven we de speelblokken samen door de gang naar de groepsruimte. Dat alleen al is een spel, en daarna lekker bouwen, klauteren en klimmen.
- We doen samen een spelletje. We leggen drie kleuren hoepels op de grond en geven de kinderen een bak met allerlei kleuren blokken. Ze mogen de kleuren samen in de hoepel van dezelfde kleur leggen.
- We geven de kinderen de ruimte om elkaar te vertellen wat ze meemaken. We helpen hen daarbij om de verbinding te maken door de aandacht te vestigen op het kind dat iets vertelt, te herhalen wat het vertelt, en aan een ander kind te vragen of hij dat ook wel eens heeft gezien/gedaan. Dat kan aan tafel zijn, maar ook als de kinderen met elkaar spelen.
- Kinderen spelen vaak een rollenspel met de verkleedkleden in de bouwhoek of in de huishoek. We begeleiden hen waar nodig bij botsingen, en stimuleren onderling positief contact en samenspel.
- Buiten spelen de kinderen van alle groepen met elkaar. Samen zandkastelen bouwen, samen ballen of fietsen. De oudere peuters leren zo ook rekening te houden met de kleintjes die nog niet zo snel zijn of lekker met het zand willen scheppen, en het niet fijn vinden als de grote kinderen alle ruimte innemen. De kinderen begeleiden we hierbij, en samen bedenken we een oplossing als het niet lukt, en laten we zien hoe het anders kan.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Soms kijkt een kind niet zo goed uit en staat per ongeluk op de vingers van een ander kind. We hebben aandacht voor beide kinderen. We troosten het kind dat pijn heeft, vertellen het andere kind wat er gebeurd is, dat het niet met opzet is gebeurd maar dat het wel pijn doet. En dan kun je even sorry zeggen.
- Boos worden mag, en hoort erbij. Soms is het nog lastig om dit op een goede manier te uiten. We leren de kinderen dat ze elkaar geen pijn mogen doen, dat ze geen spullen kapot mogen maken en dat ze niet mogen gooien met iets.
- Als we met elkaar aan tafel zitten, leren we dat het fijn is als je elkaar laat uitpraten. Na het weekend willen de kinderen graag vertellen wat ze hebben meegemaakt. Ieder kind wil graag iets vertellen en mag dat in eigen tempo doen. De andere kinderen wachten even, we proberen te luisteren naar elkaar.
- Een van de kinderen zit op een tractor, en een ander kind wil dat ook graag. We leren kinderen op een goede manier te vragen of het ook op de tractor mag. 'Als jij 3 rondjes op de tractor bent geweest, mag ik dan even?'
- We leren kinderen 'nee' te zeggen, of 'dat vind ik niet leuk' als er iets gebeurt dat zij niet willen of leuk vinden. We laten ze er heel bewust bij benoemen wat ze niet willen of niet leuk vinden. 'Ik vind het niet leuk dat jij achter mij aan rent, ik wil graag zelf rondlopen'
- We vinden wel eens kriebelbeestjes binnen of buiten. Als we ze niet binnen willen, dan zetten we ze voorzichtig buiten. We maken geen beestjes dood. Het is wel heel leuk om te bekijken hoe ze er uit zien en hoe ze bewegen.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- We spreken de ouders elke dag bij het brengen en halen, en nemen de tijd voor een goede overdracht. We houden zoveel mogelijk rekening met de wensen en ideeën, we kijken hierbij wat haalbaar is op de groep.
- We betrekken ouders bij activiteiten die we organiseren en vragen hulp waar nodig.
- Soms hebben ouders ideeën die anders zijn dan passend in ons vaste dagritme. Dat kan van alles zijn zoals wensen voor voeding, activiteiten, ideeën over het wel of niet vieren van feestdagen. We bespreken deze verschillen met het team en met de ouders. We nemen besluiten in het belang van de kinderen. Soms gaat het belang van een groep voor, soms het belang van een individueel kind.
- De Berenboot organiseert ieder jaar een zomerfeest. Alle ouders zijn hartelijk welkom en de ouders van de oudercommissie zijn actief betrokken bij de voorbereiding en de uitvoering daarvan.
- We bespreken veel met ouders en hebben korte lijntjes met elkaar. Eén keer per jaar bieden we een 10 minutengesprek aan rond de verjaardag van het kind. We observeren kinderen volgens ons kindvolgsysteem, en bespreken ons bevindingen tijdens dit moment. Als er zorgen zijn over een kind is dit extra belangrijk. Wanneer een ouder de Nederlandse taal niet goed beheerst, vragen we er zoveel mogelijk een tolk bij.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Alle deuren hebben een hoge klink of kunnen met een schuifje worden afgesloten zodat kinderen niet in een onbewaakt ogenblik op een onveilige plaats kunnen komen. We wijzen elkaar erop als we vergeten de deuren te sluiten.
- Hete koffie en thee zetten we op een voor kinderen onbereikbare plaats. Kinderen krijgen lauwe thee of water.
- De kinderen hebben buitenschoenen aan. Met blote voeten in de zandbak is lekker maar daarbuiten gaan de schoenen weer aan.
- Als er een ongelukje gebeurt wat voorkomen had kunnen worden en waar verbeterpunten voor nodig zijn, melden we dat door middel van een ongevalregistratieformulier. We staan er dan even bewust bij stil en nemen zo nodig maatregelen om te voorkomen dat het nog een keer gebeurt.
- Na de zomer vragen we ouders om sloffen mee te nemen. De schoenen gaan binnen uit. Met sloffen aanglijden de kinderen minder snel uit en blijft de vloer schoner. Ook zijn regenlaarzen fijn om mee te nemen, met regen of slechter weer kunnen kinderen lekker door de modder lopen of in de plassen springen.
- Achterwacht: In situaties dat er bij ons kinderdagverblijf weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker volstaat, is altijd een tweede volwassene ergens in het pand bereikbaar.
- Het vierogenprincipe is verplicht voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. Bij De Berenboot is nooit een pedagogisch medewerker alleen met de kinderen. Tijdens de pauzetijden zijn er meerdere volwassenen in het gebouw die ieder moment kunnen binnenlopen. Aan het begin en eind van de dag lopen ouders binnen om hun kind te brengen/halen. De deuren van de groepsruimtes staan open zodat er makkelijk contact gemaakt kan worden met een andere groep mocht dat nodig zijn. Het moment dat een stagiaire of interieurverzorgster achterwacht is, is ook het moment dat ouders de kinderen komen brengen of halen. Er kan dus ieder moment iemand binnenlopen. De uitwerkingen van het vierogenprincipe en de achterwachting en de maatregelen die we hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.